Statlig närvaro och service 2026 i Västra Götalands län

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Titel:	Statlig närvaro och service 2026 i Västra Götalands län
Författare:	Länsstyrelsen i Västra Götalands län
ISBN:	
Rapportnummer:	
Diarienummer:	300-2041-2026
Utgivningsår:	2026
Omslagsbild:	Länsstyrelsen

Förord

I regleringsbrevet för 2026 gav regeringen länsstyrelserna uppdraget att redovisa den statliga närvaron och servicen i länen, både i länet som helhet och i områden där utanförskapet är stort. Regeringen har uttalat att det finns behov av att stärka förtroendet för statliga myndigheter och samhällets institutioner genom en väl utvecklad lokal statlig närvaro och service. Utvecklingen går mot fler digitala tjänster, men såväl privatpersoner som företagare har ändå behov av att fysiskt kunna möta myndigheter för att få personlig service. Detta kan vara särskilt viktigt för dem som har svårigheter med det svenska språket, vissa typer av funktionsnedsättningar eller som är ekonomiskt utsatta.

Rapporten bygger på en statistisk undersökning som görs gemensamt för länsstyrelserna av Länsstyrelsen i Örebro län. Vi har även genomfört en enkät till de servicegivande myndigheterna i länet. Därutöver utgår vi från egna undersökningar i länet, vad gäller bland annat integration och tillgången till betaltjänster, samt från våra tidigare remissyttranden om avvecklingen av vissa av Statens servicecenters besökskontor i länet.

Våra slutsatser redovisas i en samlad bedömning i slutet av rapporten och i korthet i en inledande sammanfattning.

Denna rapport beslutades av länsöverdirektörer Jörgen Peters, efter föredragning av strategen för regional utveckling Mikael Cullberg. I den slutliga handläggningen medverkade vikarierande avdelningschefen Mattias Karlsson. I handläggningen i övrig medverkade ledningsstrategen Jakob Lindahl, integrationsutvecklaren Birgitta Guevara och processledaren för betaltjänster Agneta Olsson.

Göteborg den 11 september 2026

Jörgen Peters

Mikael Cullberg

Sammanfattning

Den statliga närvaron i länet koncentreras alltmer till de större orterna, med minskad eller ingen närvaro på mindre orter och i de glesare delarna som resultat. Stora områden som Dalsland står nu helt utan statlig närvaro. Vi ser därför ett behov av en helhetlig styrning av den statliga närvaron i länet.

Statens servicecenters återtåg är särskilt problematisk. Uppbyggnaden av servicekontor var tänkt att kompensera för minskad närvaro av de servicegivande myndigheterna, särskilt Arbetsförmedlingen. Nu ser vi ett växande behov av att samverka med kommunerna, för att åstadkomma en godtagbar service till invånarna.

Inom ramen för Länsstyrelsens integrationsuppdrag besvarade kommuner i länet 2022 en enkät där flera kommuner uppgav att de i spåren av nedläggningarna nu får göra mycket av det som egentligen är Arbetsförmedlingens ansvar. Vi ser en risk att det även kommer att gälla servicekontorens ansvarsområden.

Antalet myndigheter ökade med fyra från 2021 till 2024, men har stagnerat de senaste åren. Närvaron är koncentrerad till de största orterna. Av totalt 62 finns 53 i Göteborg.

Av landets 250 förvaltningsmyndigheter ligger närmare 47 procent av huvudkontoren i Stockholmsområdet och knappt 3 procent i Göteborgsområdet.

Antalet arbetsställen minskade med elva från år 2023 till 2025. Bakom den något minskade närvaron står flera olika myndigheter, men särskilt noterbart är att Polisen lämnade fem och Statens servicecenter två kommuner.

I länet fanns 99 besökskontor för de servicegivande myndigheterna 2026, en minskning med 13 från 2024. De största minskningarna står Polismyndigheten och Statens servicecenter för, med sex respektive fem nedlagda kontor sedan 2024.

Det största antalet av de servicegivande myndigheternas egna besökskontor finns i Göteborgs kommun, medan 25 kommuner står utan kontor. Särskilt glest är det i östra Skaraborg, i Dalsland och norra Bohuslän (utom Strömstad)

Länet hade 33 utanförskapsområden 2025 fördelade på nio kommuner, allra flest i Göteborg med 21. Av de servicegivande myndigheterna hade Polismyndigheten tre och Statens servicecenter ett arbetsställe i något av områdena. Den statliga närvaron i områdena är således högst begränsad. Särskilt anmärkningsvärt är att Statens servicecenter endast finns i ett

utanförskapsområde, plus ett i närheten av ett sådant område – båda i Göteborg.

Statlig närvaro och service är en viktig faktor för att behålla och bygga tillit och tilltro. Vi ser att tilliten och tilltron är lägre i utsatta områden vilket är ett allvarligt hot mot demokratin. Staten är alltså, med polisen som undantag, i det närmaste helt frånvarande i länets utanförskapsområden.

Utmaningen med att det är långt till statlig service i vissa av länets kommuner framkommer tydligt inom länets samverkan kring migration och integration. Kommunerna uppger att det är svårt att samverka med Arbetsförmedlingen, när det är långt till närmaste Af-kontor samt att de lägger mycket jobb på att följa med nyanlända till Af-kontor och till SSC:s servicekontor. Att SSC lagt ner flera kontor i länet gör det utmanande för nyanlända att få tillgång till statlig service. I Dalsland finns exempelvis inte längre något servicekontor sedan det i Åmål lades ner.

Vi genomförde en enkät till de servicegivande myndigheterna i länet. I huvudsak visar den på att myndigheterna agerar utifrån den styrning som de får – och givna resurser självfallet. Om inte regeringen styr myndigheterna att hålla närvaro i hela länet (och riket), så kommer den statliga närvaron förmodligen att fortsätta att koncentreras till större orter.

Vår slutsats av undersökningarna som redovisas i den här rapporten, tillsammans med vår samlade erfarenhet, är att tillgången till service, såväl offentlig som kommersiell, behöver ses i ett sammanhang. Det handlar även om tillgång till sjukvård, utbildning, dagligvaruhandel, kollektivtrafik, transportinfrastruktur och så vidare. Den statliga närvaron är en viktig del, men den behöver ses i en helhet. Om flera servicegivare samtidigt gör förändringar, även om de var och en är små, så kan den samlade negativa effekten bli betydande. Den hänsynen tas inte vid varje enskilt beslut, men effekterna förstärker varandra – ett slags negativ synergieffekt.

Vi bedömer därför att vi, för det fall vi får ett liknande uppdrag kommande år, behöver genomföra en enkät till kommunerna (snarare än myndigheterna). En sådan har potential att ge en bättre helhetsbild av invånarnas behov och livssituation som helhet, relaterat till offentlig service.

Innehåll

FÖRORD **3**

SAMMANFATTNING **4**

UPPDRAGET **7**

Mål och syfte 7

Metod 8

Förklaring av begrepp 8

STATLIG NÄRVARO I LÄNET **12**

Antal myndigheter och statliga arbetsställen i länet 12

Myndigheter och statliga arbetsställen i länets utanförskapsområden 18

Antal sysselsatta inom statlig sektor i länet 20

STATLIG SERVICE I LÄNET **27**

De servicegivande myndigheternas besökskontor i länet 27

Besökskontor i utanförskapsområden 30

SAMLAD BEDÖMNING **32**

Slutsatser om statlig närvaro i länet utifrån statistik och enkäter 32

Statlig närvaro och service i ”utanförskapsområden” 35

Statens servicecenters minskade närvaro 36

Vad är ”närvaro” och tillgänglighet till service? 37

Relationen till betaltjänster 38

Den statliga närvaron ur ett integrationsperspektiv 39

REFERENSER **42**

Skriftliga underlag 42

Statistiska källor 42

Internetkällor 42

BILAGOR **44**

Uppdraget

I regleringsbrevet för länsstyrelserna 2026 ges uppdraget: ”Länsstyrelserna ska redovisa den statliga närvaron och servicen i länen. Av redovisningen ska framgå i vilken utsträckning statliga myndigheter finns närvarade och erbjuder service i områden där utanförskapet är stort. Vid genomförandet av uppdraget ska befintlig statistik användas. Uppdraget ska senast den 15 oktober 2026 redovisas till Regeringskansliet (Finansdepartementet). Länsstyrelsen i Örebro län ska samordna länsstyrelsernas redovisning av uppdraget.”

Mål och syfte

Regeringen har tidigare uttalat att det finns behov av att stärka förtroendet för statliga myndigheter och samhällets institutioner genom en väl utvecklad lokal statlig närvaro och service. Utvecklingen går mot fler digitala tjänster, men såväl privatpersoner som företagare har ändå behov av att fysiskt kunna möta myndigheter för att få personlig service. Detta kan vara särskilt viktigt för dem som har svårigheter med det svenska språket, vissa typer av funktionsnedsättningar eller som är ekonomiskt utsatta.[1]

Målsättningen med uppdraget är att

- belysa hur myndighetsinfrastrukturen ser ut i länet, vilken samlad statlig service som finns, hur den kan tänkas utvecklas i framtiden samt analysera vad det får för konsekvenser för det egna länet och dess kommuner.
    - belysa hur den statliga närvaron och servicen ser ut i länet och dess kommuner,
    - belysa vilken grad av service som finns i länet och dess kommuner och hur den utvecklas,
    - belysa hur den statliga närvaron och servicen ser ut i utanförskapsområden[2].

- skapa ett mervärde för den långsiktiga utvecklingen av den statliga styrningen.

[1] Prop. 2018/19:47: Samlad struktur för tillhandahållande av lokal statlig service

[2] För definition av utanförskapsområden se under avsnittet *Förklaring av begrepp*.

Metod

Statistik om statlig närvaro och kartläggning av service

Den statliga närvaron belyses med hjälp av statistik som inhämtas från SCB, som belyser dels hur den statliga närvaron ser ut redovisningsåret, dels utvecklingen över tid. Källorna för statistiken är Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS) och Företagsdatabasen (FDB). Den senaste uppdateringen av årsstatistiken från BAS finns tillgänglig för 2024 och från FDB för 2025.

Den statliga servicen belyses genom att kartlägga tillgången till personlig service för elva servicegivande myndigheter[3].

Den statliga närvaron och servicen i områden där utanförskapet är stort bygger på de 179 utanförskapsområden som SCB och Boverket identifierat.[4]

Enkät till de servicegivande myndigheterna

Inom ramen för uppdraget skickade Länsstyrelsen ut en enkät till de servicegivande myndigheterna i Västra Götaland. Enkätfrågorna rörde såväl statlig närvaro och service i länet som i utanförskapsområdena specifikt. Svar erhölls från Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Kronofogden, Lantmäteriet, Migrationsverket, Polisregion Väst, Statens servicecenter och Trafikverket. Skatteverket och CSN svarade inte på enkäten. Pensionsmyndigheten omfattades inte eftersom myndigheten inte har någon egen verksamhet i länet.

Förklaring av begrepp

I rapporten förekommer några begrepp och statistiska mått som beskrivs nedan.

[3] Arbetsförmedlingen, Centrala studiestödsnämnden (CSN), Försäkringskassan, Kronofogden, Lantmäteriet, Migrationsverket, Pensionsmyndigheten, Polismyndigheten, Skatteverket, Statens servicecenter och Trafikverket

[4] https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/ovrigt/ovrigt/ovriga-publikationer-statistik/pong/publikationer/fordjupad-analys-om-utanforskap.-slutrapport-regeringsuppdrag-20242

Arbetsställe

Med arbetsställe menas varje adress (lokal), fastighet eller grupp av närliggande lokaler och fastigheter där företag och organisationer bedriver verksamhet.[5]

Allmän service

Service som ges via servicekontor som avser till exempel allmän vägledning och råd, hjälp med blanketter och ansökningar, information om pågående ärenden och hjälp att boka möten med handläggare i specifika ärenden.[6]

Besökskontor

Ett kontor hos någon av de servicegivande myndigheterna som individer har möjlighet att besöka, antingen spontant eller med tidsbokning i förväg.

Fördjupad service

Service som ges vid servicegivande myndigheters egna kontor, där medborgaren kan få fördjupad hjälp med sina ärenden.

Servicekontor

Kontor som drivs av Statens servicecenter. I dagsläget har Statens servicecenter slutit samverkansavtal med Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten, Skatteverket, Arbetsförmedlingens kundtorg och Migrationsverket. På ett servicekontor kan enskilda få allmän vägledning och råd, hjälp med blanketter och ansökningar, information om pågående ärenden och hjälp att boka möten med handläggare i specifika ärenden.[7]

Statlig sektor

En härledd variabel som baseras på ägarkategori, juridisk form samt institutionell sektorkod. Vi följer indelningen i Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS), det vill säga statlig förvaltning, statliga affärsverk och övriga offentliga institutioner. Detta betyder att AP-fonder, statliga nämndmyndigheter, delegationer, råd och kommittéer som saknar anställda inte ingår.

[5] https://www.scb.se/vara-tjanster/bestall-data-och-statistik/regionala-statistikprodukter/statistikpaket/definitioner-for-tabellpaket/#ampak

[6] https://www.statenssc.se/besok-servicekontor

[7] https://www.statenssc.se/besok-servicekontor

Sysselsatta

I BAS klassificeras en person som sysselsatt om den uppfyller minst ett av följande kriterier:[8]

- har under november fått en utbetalning av ersättning för arbete som är underlag för arbetsgivaravgifter enligt Skatteverkets arbetsgivardeklaration på individnivå (AGI).
- har under minst en av de elva månader som föregår november fått utbetalning av ersättning för arbete som är underlag för arbetsgivaravgifter enligt AGI. Dessutom har fått utbetald ersättning från Försäkringskassan som refererar till en aktivitet som ägde rum under minst en dag per månad under samtliga efterföljande månader fram till och med november. Ersättningen från Försäkringskassan ska vara av typen föräldrapenning, tillfällig föräldrapenning, graviditetspenning, sjukpenning, rehabiliteringspenning, arbets- eller yrkesskadepenning, närståendepenning, smittbärarpenning eller ersättning till riskgrupp.
- antas under november driva ett företag som antingen enskild näringsidkare, eller handels- eller kommanditbolagsdelägare, om företaget ingår i SCB:s företagsregister. Antaganden baseras på preliminära inkomstdeklarationer och månadsvisa F-skatteinbetalningar som personen deklarerar till Skatteverket samt aktuell status för momsredovisning. Det gäller att person har gjort avtryck och anses vara aktiv eller att företaget har gjort utbetalning av ersättning för arbete som är underlag för arbetsgivaravgifter enligt AGI till minst en person som inte ansvarar för företaget.
- har för november under referensåret deklarerat för näringsverksamhet enligt inkomstdeklarationen och bilagorna NE (enskilda näringsidkare) eller N3A (handels- och kommanditbolagsdelägare) till Skatteverket. Företaget ska även under referensåret ha en omsättning som är positiv och ha ett känt startdatum. Alternativt sakna omsättning och ha ett startdatum tidigast ett år innan november.

Sysselsatta efter arbetsställets belägenhet

Statistiken i BAS beskriver belägenheten för de arbetsställen som de sysselsatta personerna är knutna till. När sysselsatta anges efter geografisk fördelning i denna rapport avses därmed var arbetsstället som de sysselsatta personerna är knutna till är beläget.

Utanförskapsområde

Det finns ingen etablerad definition av vad utanförskap är. SCB och Boverket har tagit fram ett analytiskt verktyg, där de definierar vilka

[8] Statistiska centralbyrån (2023) *Kvalitetsdeklaration - Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS), slutlig år 2022*

regionala statistikområden (RegSO) som i en sammanvägd analys visar en koncentration av problem kopplade till kriminalitet, bidragsberoende, trångboddhet, lågt demokratiskt deltagande, svaga skolresultat och svag arbetsmarknadsetablering. Klassningen avser strukturella förhållanden på områdesnivå och används som ett analytiskt verktyg. SCB och Boverket har genom metoden identifierat 179 utanförskapsområden i riket.[9]

[9] https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/ovrigt/ovrigt/ovriga-publikationer-statistik/pong/publikationer/fordjupad-analys-om-utanforskap.-slutrapport-regeringsuppdrag-20242

Statlig närvaro i länet

I detta avsnitt redovisas antalet statliga myndigheter som har arbetsställen i länet, hur många arbetsställen som finns och var de är geografiskt placerade. Avsnittet belyser också den statliga närvaron i utanförskapsområden. Vidare redovisas sysselsättningen i statlig sektor och hur den har utvecklats över tid.

Figur 1 – Karta över länets kommuner

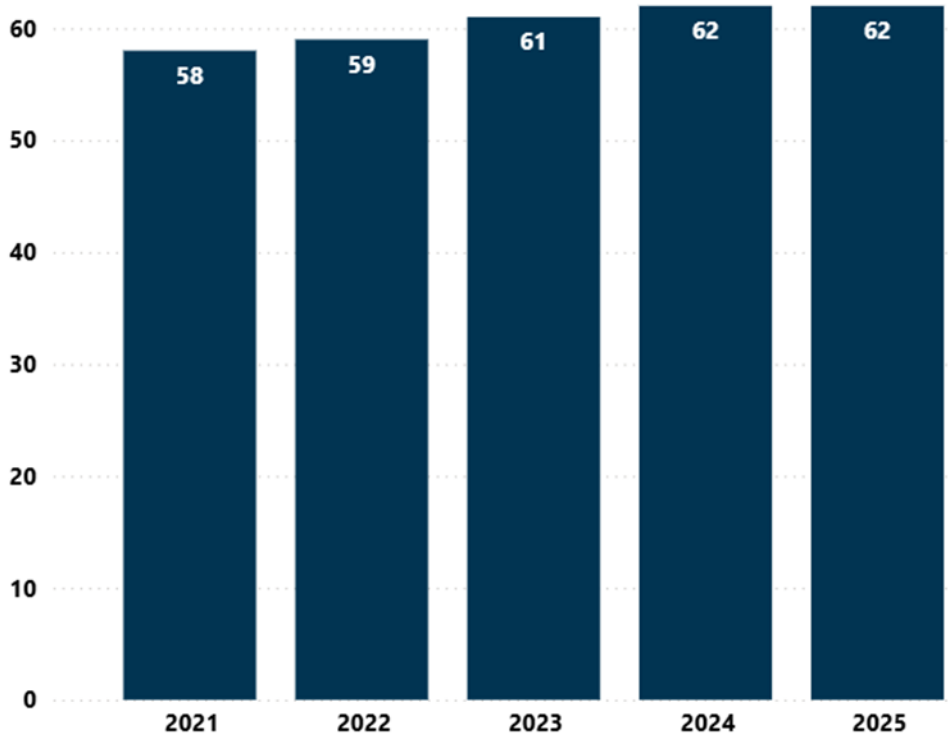

Antal myndigheter och statliga arbetsställen i länet

Det fanns 62 myndigheter med verksamhet i länet 2025, som är lokaliserad i 39 av länets 49 kommuner. Antalet myndigheter ökade med fyra från 2021 till 2024, men har stagnerat de senaste åren. I riket som helhet var antalet myndigheter oförändrat under samma tidsperiod.[10]

[10] Statistiska centralbyrån, Företagsdatabasen (FDB)
Observera att definitionen av myndigheter här utgår från BAS definition, dvs Statlig förvaltning, Statliga affärsverk och Övriga offentliga institutioner. Detta betyder att AP-fonder, statliga

Figur 2 – Antal myndigheter i länet 2021–2025

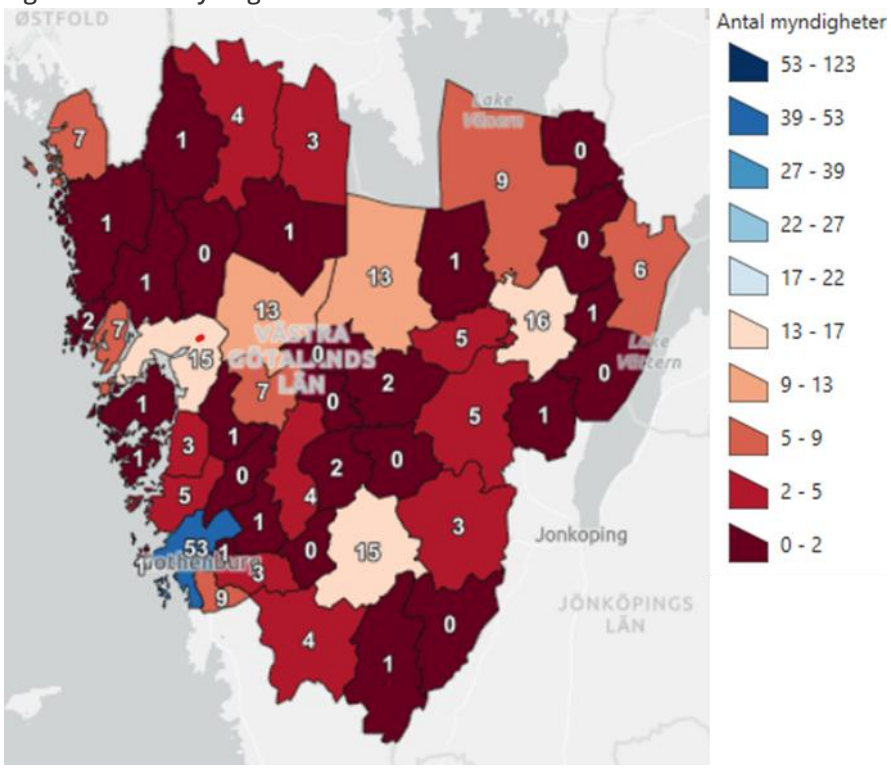
Källa: SCB

Antalet myndigheter varierar från ingen i Ale, Bollebygd, Essunga, Färgelanda, Grästorp, Gullspång, Herrljunga, Hjo, Tranemo och Töreboda till 53 i Göteborg. Ytterligare fem kommuner har ett förhållandevis stort antal myndigheter, mellan 13 och 16 är Skövde, Borås, Uddevalla, Vänersborg och Lidköping. Kartan i figur 3 visar antalet myndigheter i länets kommuner 2025.[11]

nämndmyndigheter, delegationer, råd och kommittéer som saknar anställda inte ingår i statlig sektor i den här indelningen.

[11] SCB, Företagsdatabasen (SCB)

Figur 3 – Antal myndigheter i länets kommuner 2025

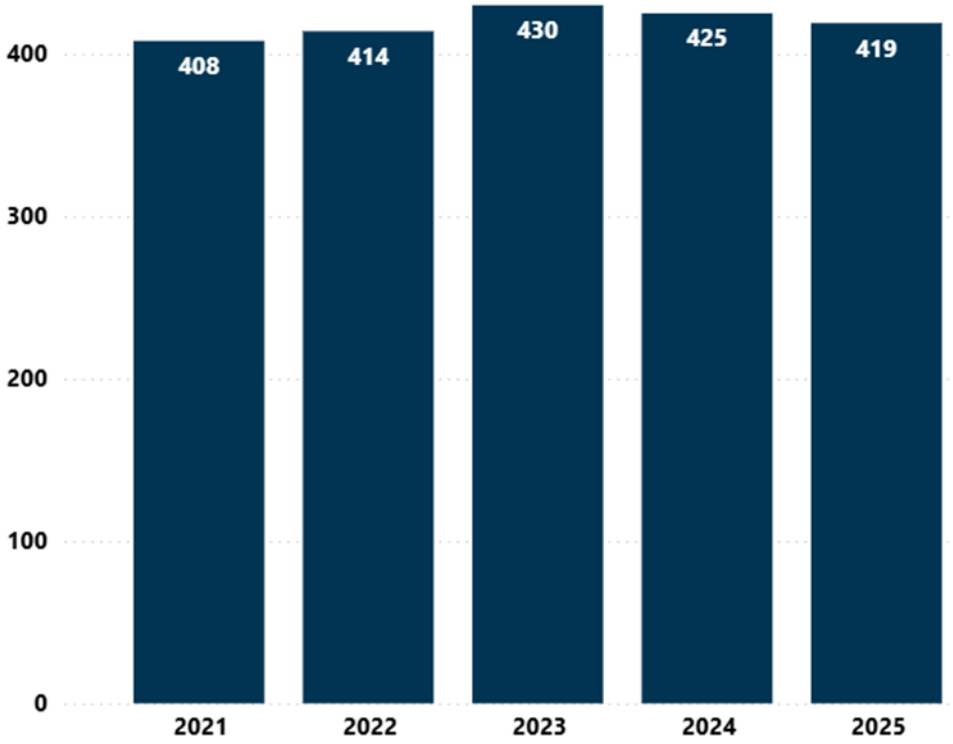

Källa: SCB

Det fanns 419 arbetsställen i länet 2025 fördelat på 39 av länets 49 kommuner. Antalet arbetsställen minskade med elva från år 2023 till 2025.[12] Bakom den något minskade närvaron står flera olika myndigheter, men särskilt noterbart är att Polisen lämnade fem kommuner och Statens servicecenter två.

[12] SCB, Företagsdatabasen (SCB)

Figur 4 – Antal statliga arbetsställen i länet 2021–2025

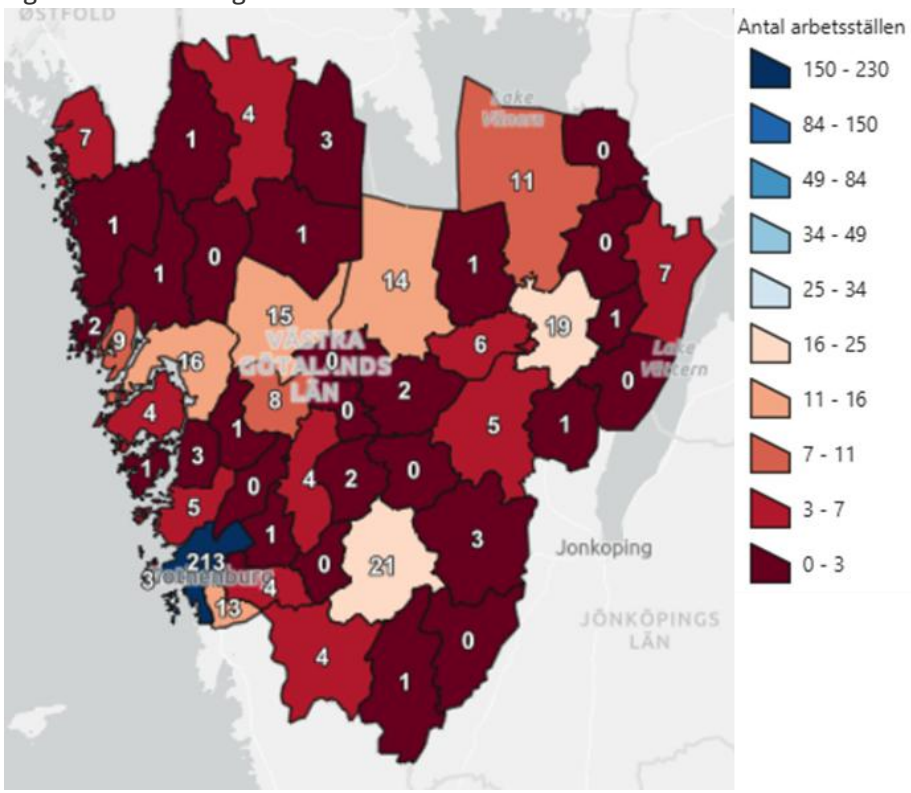

Källa: SCB

Kartan i figur 5 visar antalet arbetsställen i länets kommuner 2025. Antalet arbetsställen varierar från noll i Ale, Bollebygd, Essunga, Färgelanda, Grästorp, Gullspång, Herrljunga, Hjo, Tranemo och Töreboda till 213 i Göteborgs kommun.[13] Ytterligare sex kommuner utöver Göteborg har fler än tio arbetsställen; Borås, Uddevalla, Skövde, Vänersborg, Lidköping och Mölndal. Jämfört med läget i den förra rapporten om statlig närvaro, ser vi en minskning av antalet arbetsställen i flera delar av länet. Tio kommuner – Ale, Bollebygd, Essunga, Färgelanda, Grästorp, Gullspång, Herrljunga, Hjo, Tranemo och Töreboda – gått från ett arbetsställe till inget alls.

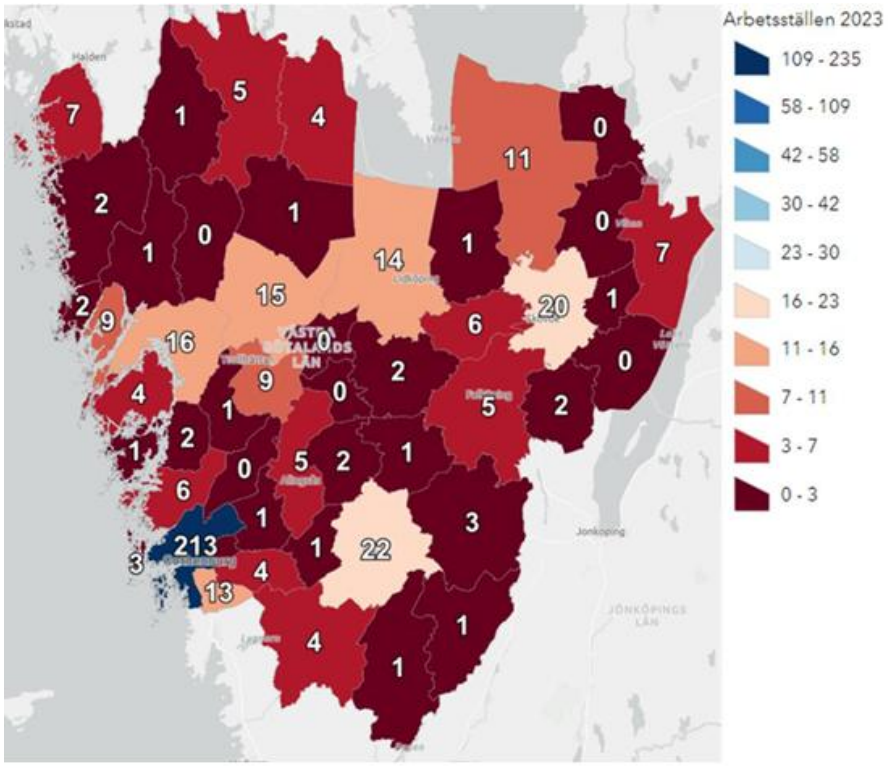
[13] SCB, Företagsdatabasen (SCB)

Figur 5 – Antal statliga arbetsställen i länets kommuner 2025

Källa: SCB

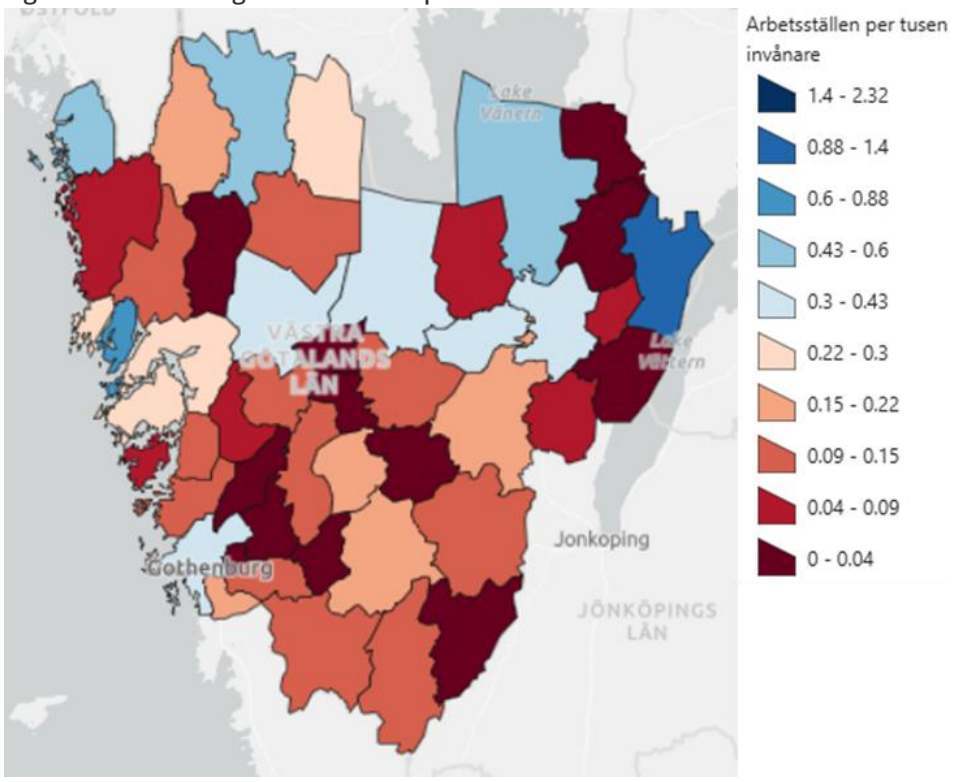
Figur 5a – Antal statliga arbetsställen i länets kommuner 2023

Källa: SCB

Kartan i figur 6 visar antalet arbetsställen per tusen invånare i länets kommuner 2025. Länet hade 0,24 arbetsställen per tusen invånare, medan motsvarande siffra för riket var 0,25. Högst värde hade Karlsborg med 0,99 arbetsställen per tusen invånare, men även Lysekil; Mariestad, Bengtsfors och Strömstad sticker ut med värden över medel. En gemensam bidragande faktor i dessa mindre kommuner är närvaro av lärosätena, främst Göteborgs universitet men även Sveriges lantbruksuniversitet (Mariestad, Bengtsfors, Lysekil). I Karlsborg finns flera försvarsanknutna myndigheter. Flera andra myndigheters lokalisering bidrog också, som Tullverket, Kustbevakningen och Kriminalvården. [14]

Figur 6 – Antal statliga arbetsställen per tusen invånare i länets kommuner 2025

Källa: SCB

[14] SCB, Företagsdatabasen (SCB)

Myndigheter och statliga arbetsställen i länets utanförskapsområden

Länet hade 33 utanförskapsområden 2025 fördelade på nio kommuner, allra flest i Göteborg med 21. Utanförskapsområdena i länet visas i tabell 1.[15] I Sverige finns det totalt 179 utanförskapsområden.

Tabell 1 – Utanförskapsområden i Västra Götalands län

Kommun	Utanförskapsområde
Borås	Hässleholmen väst
Borås	Norrby
Borås	Sjöbo-Johannelund
Göteborg	Backa Röd
Göteborg	Bergsjön nordvästra
Göteborg	Bergsjön Rymdtorget
Göteborg	Bergsjön södra
Göteborg	Bergsjön sydöstra
Göteborg	Eriksbo
Göteborg	Frölunda torg östra
Göteborg	Gårdsten nordöstra
Göteborg	Gårdsten sydvästra
Göteborg	Grevegården
Göteborg	Hammarkullen centrala
Göteborg	Hammarkullen yttre
Göteborg	Hjällbo östra
Göteborg	Hjällbo västra
Göteborg	Kortedala nordöstra
Göteborg	Kortedala sydöstra
Göteborg	Länsmansgården södra
Göteborg	Lövgärdet
Göteborg	Rannebergen södra

[15] https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/ovrigt/ovrigt/ovriga-publikationer-statistik/pong/publikationer/fordjupad-analys-om-utanforskap.-slutrapport-regeringsuppdrag-20242

Kommun	Utanförskapsområde
Göteborg	Skälltorp Selma Lagerlöfs torg
Göteborg	Svartedalen
Lysekil	Badhusberget
Skara	Skara tätort centrala östra
Skövde	Ryds centrum
Trollhättan	Kronogårds Torg-Frälsegården
Trollhättan	Norra Lextorp-Västra Kronogården-Östra Kronogården
Uddevalla	Norra Dalaberg-Norra Hovhult
Uddevalla	Tureborg-Stenbacken
Vänersborg	Flanaden-Torpaområdet
Åmål	Åmål centrum östra

I länet hade fyra myndigheter arbetsställen i utanförskapsområdena år 2025, fördelat på tre kommuner och fyra utanförskapsområden, vilket framgår av tabell 2.[16] Av de servicegivande myndigheterna hade endast Polismyndigheten och Statens servicecenter arbetsställen här. Den statliga närvaron i områdena är således högst begränsad. Särskilt anmärkningsvärt är att Statens servicecenter endast finns i ett utanförskapsområde, Frölunda torg i Göteborg. Ytterligare ett kontor ligger i närheten av utanförskapsområden, Angered i Göteborg.

Länsstyrelsens kontor i Skara är med på listan, men det håller på att avvecklas i sin nuvarande form. Endast en s.k. fälthub ska finnas kvar, där ingen personal kommer att vara stationerad men som således innebär en viss närvaro.

Tabell 2 – Myndigheter och arbetsställen i utanförskapsområden 2025

Myndighet	Kommun	Utanförskaps-område	Antal arbets-ställen
Länsstyrelsen i Västra Götaland	Skara	Skara tätort centrala östra	1
Polismyndigheten	Göteborg	Hjällbo östra	1
Polismyndigheten	Skara	Skara tätort centrala östra	1

[16] SCB, Företagsdatabasen (SCB) samt https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/ovrigt/ovrigt/ovriga-publikationer-statistik/pong/publikationer/fordjupad-analys-om-utanforskap.-slutrapport-regeringsuppdrag-20242

Myndighet	Kommun	Utanförskaps-område	Antal arbets-ställen
Polismyndigheten	Åmål	Åmål centrum östra	1
Statens jordbruksverk	Skara	Skara tätort centrala östra	1
Statens servicecenter	Göteborg	Frölunda torg östra	1

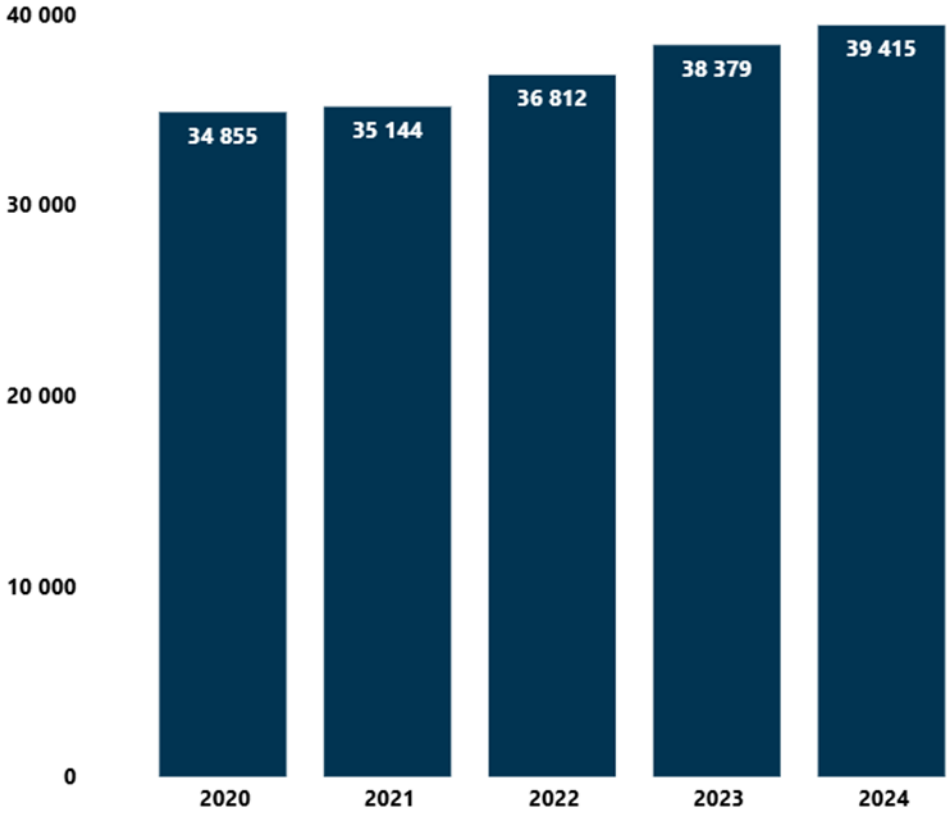
Antal sysselsatta inom statlig sektor i länet

Totalt hade länet 39 415 sysselsatta vid statliga arbetsplatser 2024, fördelade på 48 av länets 49 kommuner. Antalet ökade således från 2020 till 2024 med 4 560, eller 13,1 procent. I riket som helhet ökade sysselsättningen med 10,1 procent under samma tidsperiod.[17] Som jämförelse var ökningen i Stockholms län från 80 406 till 87 428, alltså 7 022 eller 8,7 procent. Förändringen i Skåne län var från 30 181 till 33 315, en ökning med 3 132 eller 10,4 procent. Antalet sysselsatta ökade således relativt sett mer i länet, än i riket som helhet och de andra två storstadslänen.

I enkäten till de servicegivande myndigheterna vad gäller kompetensförsörjning, svarade de flesta att de inte har någon större kompetensbrist eller svårigheter vid rekryteringar. De som har behövt öka antalet anställda anger att många kvalificerade söker deras tjänster.

[17] Statistiska centralbyrån, Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS)

Figur 7 – Antal sysselsatta i statlig sektor i länet 2020–2024

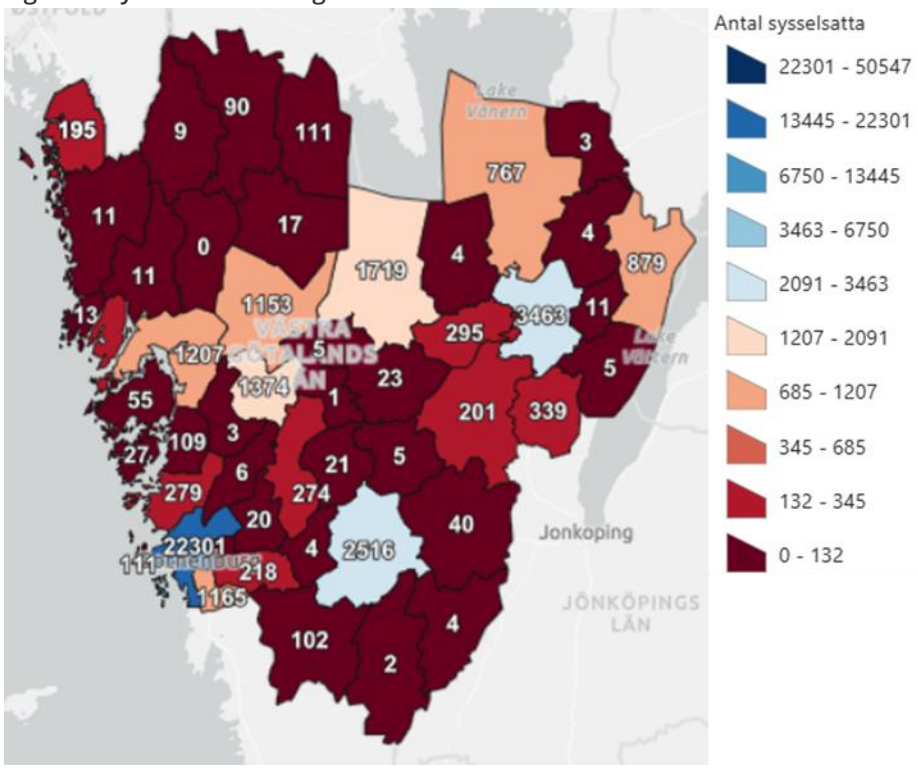
Källa: SCB

Kartan i figur 8 illustrerar antalet sysselsatta i statlig sektor 2024 per kommun. Flest sysselsatta hade Göteborgs kommun med 22 301 och minst antal Färgelanda med noll.[18] Koncentrationen är, som vi sett i tidigare, förhållandevis stor till vissa orter. Skövde hade 3 463 sysselsatta och Borås 2 516. Över 1 000 sysselsatta hade Lidköping, Trollhättan, Uddevalla, Mölndal och Vänersborg.

Jämfört med föregående rapport hade antalet sysselsatta ökat i vissa kommuner, bland annat i Borås och Strömstad. Samtidigt minskade antalet i flera mindre kommuner, som exempelvis Dals-Ed, Färgelanda och Tranemo (i Färgelanda från en till noll).

[18] Statistiska centralbyrån, Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS)

Figur 8 – Sysselsatta i statlig sektor i länets kommuner 2024

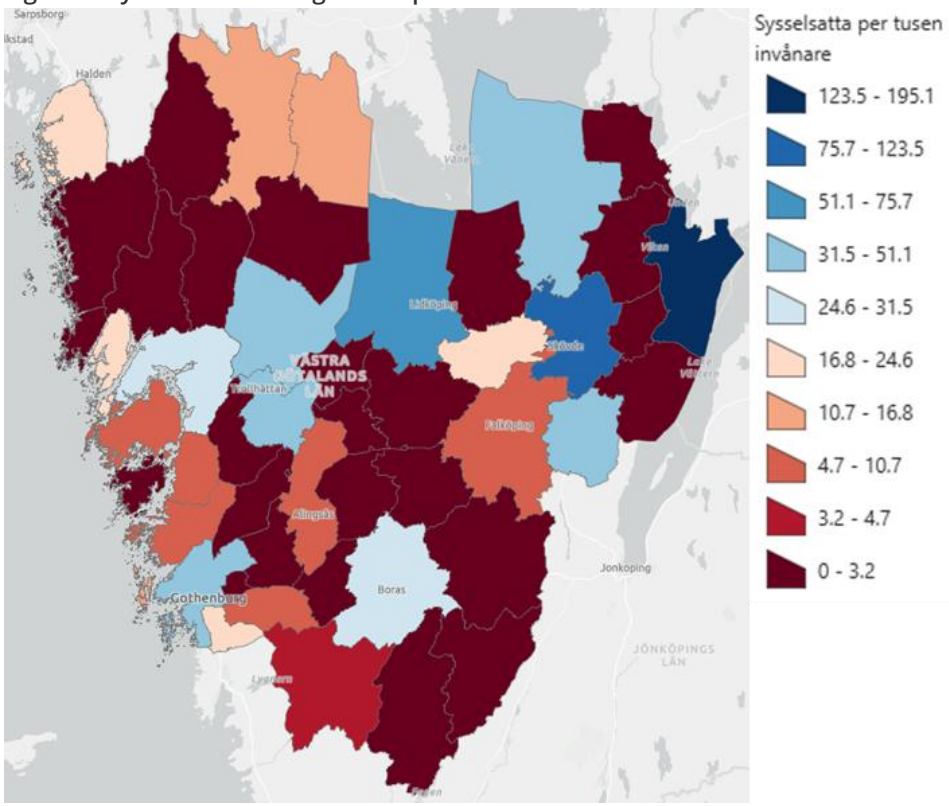

Källa: SCB

Figur 9 visar antalet sysselsatta i statlig sektor 2024 i förhållande till befolkningen. Länet hade 22 sysselsatta per tusen invånare, medan motsvarande siffra för riket var 28. Högst hade Karlsborg med 125 sysselsatta per tusen invånare, medan andelen var lägst (noll) i Ale, Bollebygd, Essunga, Götene, Lerum, Färgelanda, Lilla Edet, Partille, Svenljunga, Tranemo och Töreboda.[19]

[19] Statistiska centralbyrån, Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS)

Figur 9 – Sysselsatta i statlig sektor per tusen invånare i länets kommuner 2024

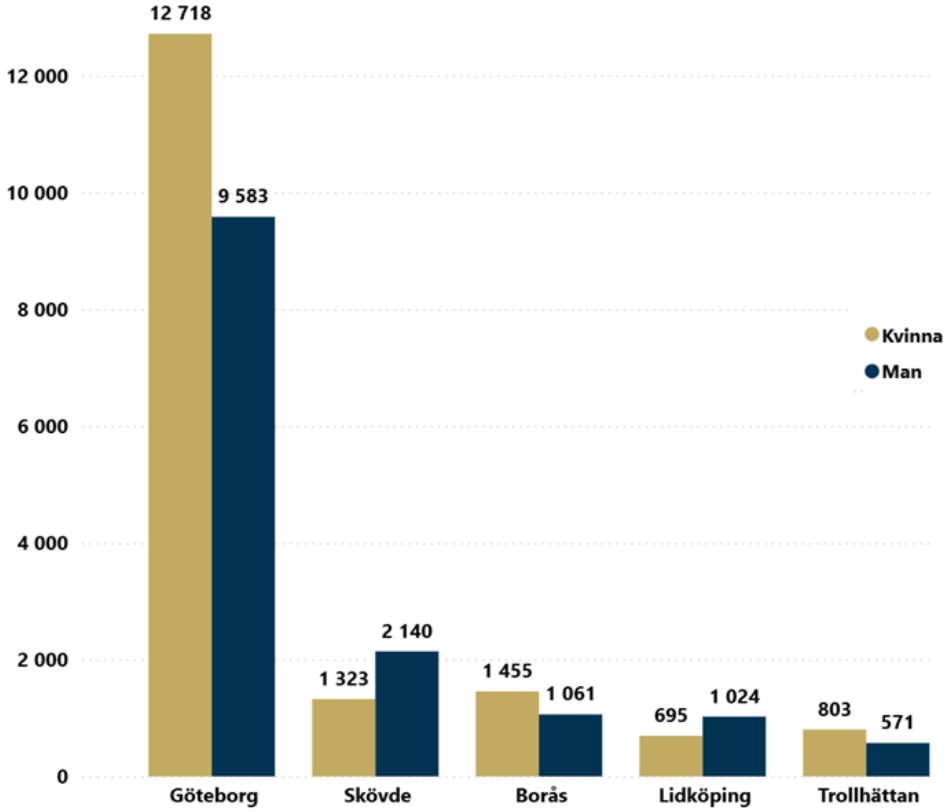
Källa: SCB

Kartan visar tydlig en hög grad av koncentration även vad gäller antal sysselsatta per tusen invånare. Hög andel sysselsatta i statlig sektor har främst större kommuner som Göteborg och Borås. Försvarsmakten och Kriminalvården påverkar mönstret och ger en hög koncentration i vissa mindre kommuner som Karlsborg, Tidaholm, Uddevalla och Lidköping. Länsstyrelsens närvaro i Mariestad och Vänersborg syns också, liksom högskolan Väst i Trollhättan.

Totalt var andelen 53 procent kvinnor och 47 procent män av de sysselsatta i statlig sektor 2024. Diagrammet i figur 10 visar de sysselsatta uppdelat på kommun och kön i de fem kommuner i länet som hade flest antal sysselsatta.[20] Övervikten för män i Skövde och Lidköping förklaras säkerligen av Försvarsmaktens stora närvaro i de kommunerna.

[20] Statistiska centralbyrån, Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS)

Figur 10 – Antal sysselsatta i statlig sektor i länet efter kommun och kön i de fem kommuner med flest antal sysselsatta 2024

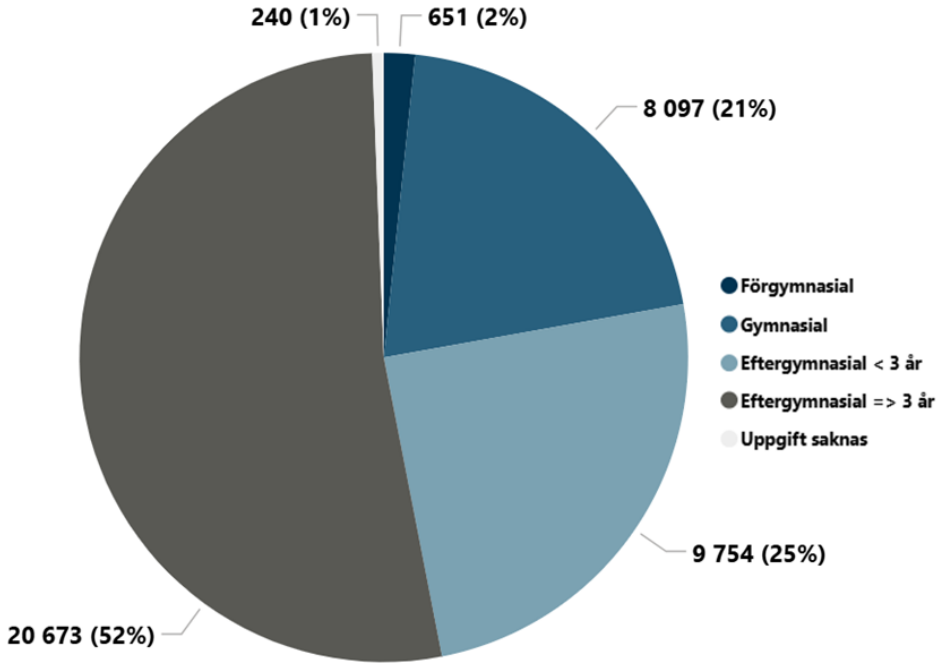
Källa: SCB

Diagrammet i figur 11 visar antal sysselsatta i statlig sektor i länet 2024 fördelat efter högsta avslutad utbildning. Totalt sett hade 77 procent av de sysselsatta en eftergymnasial utbildning. Motsvarande siffra för riket var 78 procent.[21]

Diagrammet i figur 12 visar att den vanligaste åldersgruppen bland de sysselsatta var 35–39 år, vilket är samma som i riket.[22]

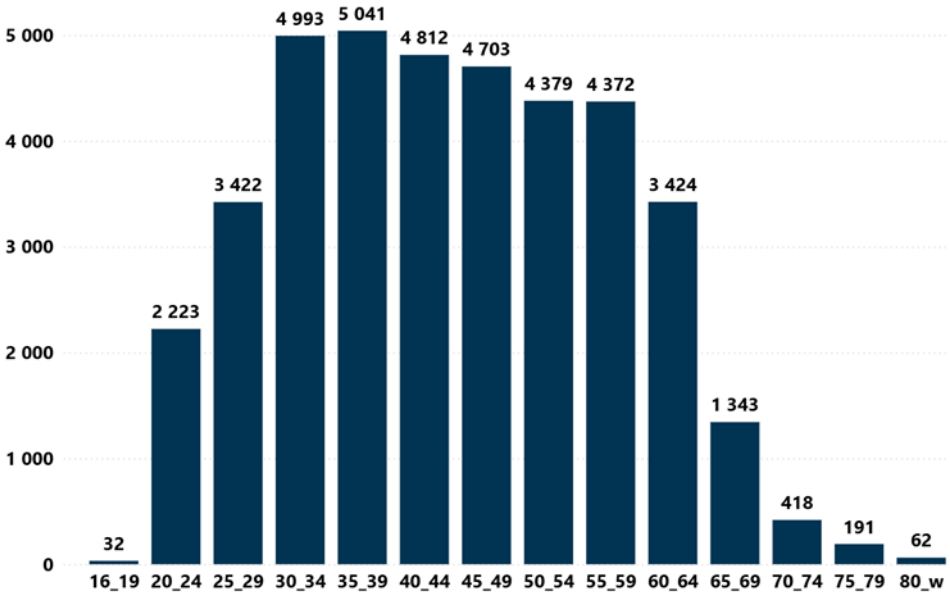
[21] Statistiska centralbyrån, Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS)
[22] Statistiska centralbyrån, Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS)

Figur 11 – Antal sysselsatta i statlig sektor i länet 2024 efter högsta avslutad utbildning

Källa: SCB

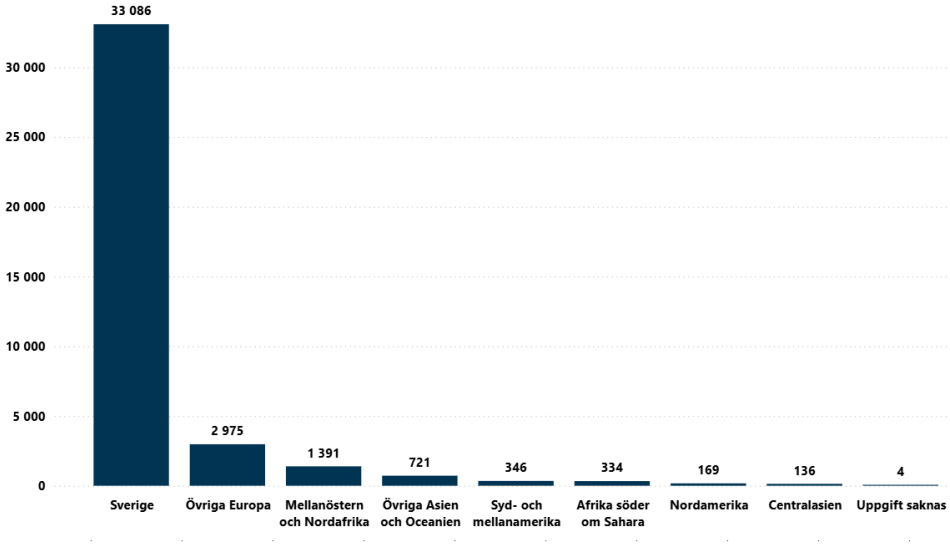
Figur 12 – Antal sysselsatta i statlig sektor i länet 2024 efter åldersgrupp

Källa: SCB

Om de sysselsatta delas i födelselandsgrupper, ser vi att de allra flesta, 84 procent, var födda i Sverige. Motsvarande andel för riket var 83 procent.[23] Även om siffrorna inte inbegriper dem med föräldrar födda utomlands, är det högst sannolikt att de statligt anställda inte återspeglar befolkningens sammansättning i länet. Det finns således anledning att se över om och hur det går att förbättra representativiteten, inte minst vad gäller formerna för rekrytering.

Figur 13 – Antal sysselsatta i statlig sektor i länet 2024 efter födelselandsgrupp

Källa: SCB

[23] Statistiska centralbyrån, Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS)

Statlig service i länet

I det här avsnittet presenteras de elva servicegivande myndigheternas regionala närvaro, vad gäller hur många besökskontor som de har. Avsnittet belyser också hur närvaron i utanförskapsområden ser ut. De berörda myndigheterna är Arbetsförmedlingen, Centrala studiestödsnämnden (CSN), Försäkringskassan, Kronofogden, Lantmäteriet, Migrationsverket, Pensionsmyndigheten, Polismyndigheten, Skatteverket, Statens servicecenter och Trafikverket.

De servicegivande myndigheternas besökskontor i länet

I länet fanns 99 besökskontor för de servicegivande myndigheterna 2026, en minskning med 13 från 2024. De största minskningarna står Polismyndigheten och Statens servicecenter för, med sex respektive fem nedlagda kontor sedan 2024. Polismyndighetens närvaro har minskat från år till år sedan 2021 (med tio kontor), medan Statens servicecenter ökade antalet kontor till 22 år 2024, för att sedan åter minska tillbaka till samma antal som 2021, alltså 17.

Nio av myndigheterna har egna besökskontor, medan Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten och Skatteverket företräds av Statens servicecenters kontor. Tabell 3 visar antalet egna besökskontor i länet.[24]

Tabell 3 Antal egna besökskontor hos de servicegivande myndigheterna i länet 2021, 2023, 2024 och 2026 [25]

Myndighet	2021	2023	2024	2026
Arbetsförmedlingen	13	13	13	12
Centrala studiestödsnämnden	1	1	1	1
Försäkringskassan	0	0	0	0
Kronofogdemyndigheten	4	4	4	4
Lantmäteriet	9	9	9	9
Migrationsverket	5	3	3	3

[24] Länsstyrelsen i Örebro läns kartläggning av besökskontor 2021, 2023, 2024 och 2026.

[25] Besökskontor enligt Länsstyrelsen i Örebro läns kartläggning av vilka kontor som går att besöka. Trafikverkets besökskontor definieras som platser för uppkörning, fotografering och kunskapsprov. Besök till Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten och Skatteverket sker via Statens servicecenter. Även Arbetsförmedlingens kundtorg ingår här.

Myndighet	2021	2023	2024	2026
Pensionsmyndigheten	0	0	0	0
Polismyndigheten	36	34	32	26
Skatteverket	0	0	0	0
Statens servicecenter	17	20	22	17
Trafikverket	29	27	28	27
Totalt	**114**	**111**	**112**	**99**

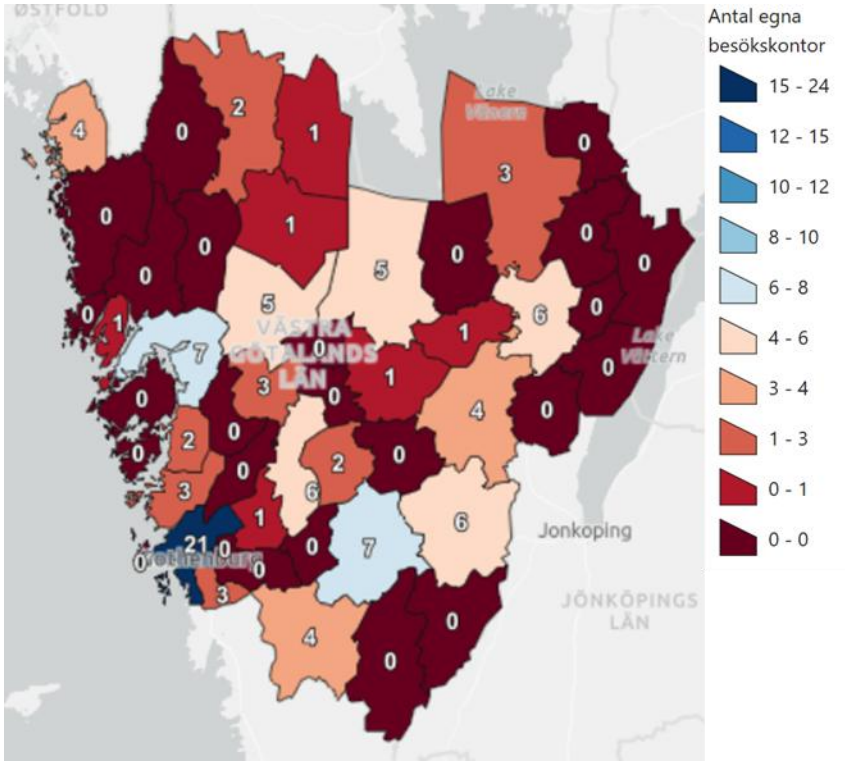
Källa: Länsstyrelsen i Örebro läns kartläggning av besökskontor 2021, 2023, 2024 och 2026

Kartan i figur 14 visar antal egna besökskontor hos de servicegivande myndigheterna 2026 i länets kommuner.[26] Det största antalet egna besökskontor finns i Göteborgs kommun, medan 25 kommuner står utan kontor[27]. Särskilt glest är det i östra Skaraborg, i Dalsland och norra Bohuslän (utom Strömstad), där vi ser sammanhängande områden av flera kommuner utan kontor. Även en rad andra kommuner spritt över länet står utan närvaro. Vad gäller Dalsland kan vi konstatera att närvaron numera består Polismyndigheten i tre fall och Lantmäteriet i ett. Den södra delen tillhör Vänersborgs kommun, men kontoren där återfinns alla söder om landskapsgränsen.

[26] Länsstyrelsen i Örebro län (2026) *Kartläggning av besökskontor hos de servicegivande myndigheterna*

[27] Ale, Bollebygds, Dals-Eds, Essunga, Färgelanda, Götene, Grästorps, Gullspångs, Härryda, Herrljunga, Hjo, Karlsborgs, Lilla Edets, Munkedals, Orust, Partille, Sotenäs, Svenljunga, Tanum, Tibro, Tidaholms, Tjörns, Töreboda, Tranemo och Öckerö kommun.

Figur 14 – Antal egna besökskontor hos de servicegivande myndigheterna i länets kommuner 2026

Källa: Länsstyrelsen i Örebro läns kartläggning av besökskontor 2026

Det går även att besöka Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten och Skatteverket via samtliga servicekontor hos Statens servicecenter. Det går sedan mätningen 2023 att besöka Migrationsverket via Statens servicecenters kontor i Mariestads och Trollhättans kommun och sedan mätningen 2024 även i Göteborgs kommun. Från och med 2024 går det inte längre att besöka kontoret i Mariestad för Migrationsverkets tjänster.[28]

Tabell 4 visar det totala antalet besökskontor vid vilka respektive myndighet går att nå, inklusive Statens servicecenters besökskontor för åren 2021, 2023, 2024 och 2026.[29] Tabellen ska inte summeras eftersom Statens servicecenters kontor räknas flera gånger: Tre av myndigheterna har inga egna kontor utan går endast att nå via Statens servicecenter. Andra som Arbetsförmedlingen både egna kontor och kan nås via servicekontoren. Vi ser en påtaglig minskning från år 2024 till 2026 för sex av myndigheterna, i huvudsak till följd av Statens servicecenters nedläggningar.

[28] När mätningen gjordes våren 2021 hade inte alla Arbetsförmedlingens kundtorg flyttats över ännu.

[29] Länsstyrelsen i Örebro läns kartläggning av besökskontor 2021, 2023, 2024 och 2026.

Tabell 4: Antal besökskontor hos de servicegivande myndigheterna inklusive Statens servicecenters (SSC) besökskontor i länet 2021, 2023 ,2024 och 2026

Myndighet	Antal besöks-kontor inkl SSC 2021	Antal besöks-kontor inkl SSC 2023	Antal besöks-kontor inkl SSC 2024	Antal besöks-kontor inkl SSC 2026
Arbetsförmedlingen*)	22	33	35	29
Centrala studiestödsnämnden	1	1	1	1
*Försäkringskassan**)*	*17*	*20*	*22*	*17*
Kronofogdemyndigheten	4	4	4	4
Lantmäteriet	9	9	9	9
Migrationsverket	5	5	7	8
Pensionsmyndigheten)*	*17*	*20*	*22*	*17*
Polismyndigheten	36	34	32	26
Skatteverket)*	*17*	*20*	*22*	*17*
Statens servicecenter	**17**	**20**	**22**	**17**
Trafikverket	29	27	28	27

Källa: Länsstyrelsen i Örebro läns kartläggning av besökskontor 2021, 2023, 2024 och 2026

(Obs. att SCC:s kontor således räknas in även hos övriga berörda myndigheter)

*) Här ingår även SCC:s besökskontor
**) Endast närvaro genom SCC:s besökskontor

Besökskontor i utanförskapsområden

År 2026 hade två av de elva servicegivande myndigheter egna besökskontor i länets utanförskapsområden, Polismyndigheten och Statens servicecenter. Ytterligare fyra myndigheter kunde nås via Statens servicecenters enda kontor i ett utanförskapsområde – av länets 33. Polisen fanns i tre områden fördelat på lika många kommuner av länets nio kommuner med utanförskapsområden.

Tabell 5 visar hur myndigheterna är fördelade per kommun och utanförskapsområden samt det totala antalet besökskontor (inklusive Statens servicecenters kontor) och antalet egna besökskontor.[30] Närvaron i

[30] Länsstyrelsen i Örebro läns kartläggning av besökskontor 2021, 2023, 2024 och 2026 samt https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/ovrigt/ovrigt/ovriga-

utanförskapsområden är således mycket svag, endast 4 av 33, och då är endast två myndigheter på plats, Polismyndigheten i tre fall och Statens servicecenter i ett.

Tabell 5 – Antal besökskontor inkl Statens servicecenters (SSC) besökskontor och antal egna besökskontor hos servicegivande myndigheter i utanförskapsområden 2026

Myndighet	Kommun	Utanförskaps-område	Antal besöks-kontor inkl SSC	Antal egna besöks-kontor
Arbetsförmedlingen	Göteborg	Frölunda torg östra	1	0
Försäkringskassan	Göteborg	Frölunda torg östra	1	0
Pensionsmyndigheten	Göteborg	Frölunda torg östra	1	0
Polismyndigheten	Göteborg	Hjällbo östra	1	1
Polismyndigheten	Skara	Skara tätort centrala östra	1	1
Polismyndigheten	Åmål	Åmål centrum östra	1	1
Skatteverket	Göteborg	Frölunda torg östra	1	0
Statens servicecenter	Göteborg	Frölunda torg östra	1	1

publikationer-statistik/pong/publikationer/fordjupad-analys-om-utanforskap.-slutrapport-regeringsuppdrag-20242

Samlad bedömning

I det här avsnitt gör vi en samlad bedömning av den statliga närvaron och servicen och utvecklingen de senaste åren. Vi utgår från de viktigaste slutsatserna av den statistik och de undersökningar som redovisas ovan. I tillägg till den övergripande bilden kommenterar vi särskilt statens närvaro och service i utanförskapsområden och Statens servicecenters minskade närvaro i länet.

Vidare kompletterar också med relevanta slutsatser baserat på andra undersökningar. Det gäller inte minst begreppen närvaro och tillgänglighet i förhållande till invånarnas behov, förutsättningar och upplevelse – samt de samlade effekterna för dem. Vi lyfter i det sammanhanget exemplet tillgången till betaltjänster. Som ett komplement till avsnitten om servicen i utanförskapsområden, tar vi slutligen upp den statliga närvaron ur ett integrationsperspektiv.

Slutsatser om statlig närvaro i länet utifrån statistik och enkäter

Den statliga närvaron i länet koncentreras alltmer till de större orterna, med minskad eller ingen närvaro på mindre orter och i de glesare delarna som resultat. Stora områden som Dalsland står nu helt utan statlig närvaro. Vi ser ett behov av en helhetlig styrning av den statliga närvaron i länet. Som det är nu bestämmer myndigheterna sin närvaro till stor del utifrån den egna verksamhetslogiken och utan hänsyn till den samlade effekten av all statlig närvaro i länets olika delar. Det behövs ett mycket tydligare territoriellt perspektiv, vilket förutsätter att styrningen till myndigheterna pekar på det.

Statens servicecenters återtåg är särskilt problematisk. Uppbyggnaden av servicekontor var tänkt att kompensera för minskad närvaro av de servicegivande myndigheterna. Nu ser vi ett växande behov av att samverka med kommunerna, för att åstadkomma en godtagbar nivå för närvaro och service till invånarna. Det bästa vore att samla både statlig och kommunal service till invånarna i gemensamma ”medborgarkontor”, med förebild från NAV-kontoren i Norge som samlar service till både enskilda och företag inom arbete hälsa och sjukdom, familj och barn, pension, sociala tjänster och rådgivning samt hjälpmedel och anpassning.[31]

[31] Forside privatperson - nav.no, Forside arbeidsgiver - nav.no

Arbetsförmedlingen har som sagt bytt strategi och betonar numera det personliga mötet, som det viktigast arbetssättet för att möta dem som har störst behov. Då är närvaro och tillgänglighet på de platser som dessa människor befinner sig särskilt betydelsefullt. Inte minst krävs god kunskap om arbetsmarknaden på platsen.

Kommunerna har goda kunskaper om förutsättningarna, men de statliga aktörerna tar inte vara på den kunskapen i tillräcklig utsträckning. Närmare samarbete har stor potential vad gäller att jobba utifrån territoriellt perspektiv.

Vi ser vidare behov av ett tydligare beredskaps- och civilförsvarsperspektiv på statlig service och närvaro. Närvaro är också en grund för att kunna hantera kriser, inte minst tillsammans med kommunerna.

Självfallet handlar det inte enbart om fysisk närvaro, utan också om var man gör insatser och hur de fördelas geografiskt. Även här finns således behov av fördjupade undersökningar.

Statens närvaro i länet och rollen som arbetsgivare

Antalet myndigheter ökade med fyra från 2021 till 2024, men har stagnerat de senaste åren.

Av landets 250 förvaltningsmyndigheter ligger närmare 47 procent av huvudkontoren i Stockholmsområdet och knappt 3 procent i Göteborgsområdet. (Källa: SCB)

Närvaron är koncentrerad till de största orterna. Av totalt 62 finns 53 i Göteborg. Ytterligare fem kommuner har ett förhållandevis stort antal myndigheter, mellan 13 och 16, nämligen Skövde, Borås, Uddevalla, Vänersborg och Lidköping. Mariestad har 9. Tio kommuner har ingen myndighet och övriga 24 en eller en handfull närvarande.

Antalet arbetsställen minskade med elva från år 2023 till 2025. Bakom den något minskade närvaron står flera olika myndigheter, men särskilt noterbart är att Polisen lämnade fem kommuner och Statens servicecenter två.

Antalet arbetsställen varierar från noll i tio kommuner till 213 i Göteborgs kommun. Ytterligare sex kommuner utöver Göteborg har fler än tio arbetsställen; Borås, Uddevalla, Skövde, Vänersborg, Lidköping och Mölndal. Jämfört med läget i den förra rapporten om statlig närvaro, ser vi en minskning av antalet arbetsställen i flera delar av länet. Tio kommuner har gått från ett arbetsställe till inget alls.

Totalt hade länet 39 415 sysselsatta vid statliga arbetsplatser 2024, fördelade på 48 av länets 49 kommuner. Antalet ökade från 2020 med 4 560, eller 13,1 procent.

Flest sysselsatta hade Göteborgs kommun med 22 301 och minst antal Färgelanda med noll. Koncentrationen är, som vi sett i tidigare, stor till vissa orter. Skövde hade 3 463 sysselsatta och Borås 2 516. Över 1 000 sysselsatta hade Lidköping, Trollhättan, Uddevalla, Mölndal och Vänersborg.

En hög grad av koncentration gäller även vad gäller antal sysselsatta per tusen invånare. Hög andel sysselsatta i statlig sektor har främst större kommuner som Göteborg och Borås. Försvarsmakten och Kriminalvården påverkar mönstret och ger en hög koncentration i vissa mindre kommuner som Karlsborg, Tidaholm, Uddevalla och Lidköping. Länsstyrelsens närvaro i Mariestad och Vänersborg syns också, liksom högskolan Väst i Trollhättan.

De servicegivande myndigheternas närvaro

I länet fanns 99 besökskontor för de servicegivande myndigheterna 2026, en minskning med 13 från 2024. De största minskningarna står Polismyndigheten och Statens servicecenter för, med sex respektive fem nedlagda kontor sedan 2024. Polismyndighetens närvaro har minskat från år till år sedan 2021 (med tio kontor), medan Statens servicecenter ökade antalet kontor till 22 år 2024, för att sedan åter minska tillbaka till samma antal som 2021, alltså 17.

Nio av myndigheterna har egna besökskontor, medan Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten och Skatteverket företräds av Statens servicecenters kontor.

Vi ser en påtaglig minskning från år 2024 till 2026 för sex av myndigheterna, i huvudsak till följd av Statens servicecenters nedläggningar.

Det största antalet egna besökskontor finns i Göteborgs kommun, medan 25 kommuner står utan kontor. Särskilt glest är det i östra Skaraborg, i Dalsland och norra Bohuslän (utom Strömstad), där vi ser sammanhängande områden av flera kommuner utan kontor. Även en rad andra kommuner spritt över länet står utan närvaro.

Myndigheternas enkätsvar

På frågan om vad myndighetens fysiska närvaro har för betydelse för länets invånare, svarade flera myndigheter att deras verksamhet utgår från deras uppdrag och i det ingår att stötta invånarna och företag. De bedömer att den lokala närvaron bidrar till tillgänglighet och likvärdig service.

Polismyndigheten beskriver i sitt svar utförligt hur deras verksamhet i länet har utvecklats, med en kraftig tillväxt av antalet anställda poliser. Myndigheten har de senaste åren arbetat med att enhetliggöra servicenivåerna i landet. Syftet har varit en lokal närvaron som innebär en likartad tillgång för invånarna till den service som Polismyndigheten tillhandahåller.

Faktorer som påverkar statlig närvaro och service

I sina enkätsvar lyfter de servicegivande att deras uppdrag och tilldelade medel i hög grad styr närvaron och servicen. Statens servicecenter i synnerhet har minskat sin närvaro till följd av minskad medelstilldelning.

Omvärldsfaktorer kopplade till myndigheternas specifika verksamheter lyfts också, som arbetsmarknad, förändrad migration eller nivån på investeringarna i länet. Demografin lyfts också av vissa.

Försäkringskassan pekar särskilt på att behoven av samordning med kommunerna och andra aktörer, är en faktor som styr närvaron.

På frågan om myndigheterna har gjort eller planerar genomföra omstruktureringar eller avvecklar, svarade de flesta de varken har genomfört eller planerar att genomföra några större förändringar. Däremot lyfte vissa myndigheter att deras service flyttats till Statens servicecenters kontor.

Statlig närvaro och service i ”utanförskapsområden”

Statlig närvaro och service är en viktig faktor för att behålla och bygga tillit och tilltro. Vi ser att tilliten och tilltron är lägre i utsatta områden vilket är ett allvarligt hot mot demokratin. Staten är, med polisen som undantag, i det närmaste helt frånvarande i länets utanförskapsområden.

Länet hade 33 utanförskapsområden 2025 fördelade på nio kommuner, allra flest i Göteborg med 21.

Fyra myndigheter hade arbetsställen i totalt fyra utanförskapsområden. Övriga 29 hade ingen närvaro. Två av de myndigheterna är dessutom inte särskilt intressanta i sammanhanget, då det rör sig om Länsstyrelsens och Jordbruksverkets kontor i centrala Skara. Av de servicegivande myndigheterna hade Polismyndigheten tre och Statens servicecenter ett arbetsställe i något av områdena. Den statliga närvaron i områdena är således högst begränsad. Särskilt anmärkningsvärt är att Statens servicecenter endast finns i ett utanförskapsområde, Frölunda torg i Göteborg. Ytterligare ett kontor ligger i närheten av utanförskapsområden, Angered i Göteborg.

På enkätfrågan till de servicegivande myndigheterna huruvida de gör särskilda satsningar i länets utanförskapsområden, svarar de flesta att de inte har något särskilt uppdrag att arbeta med utanförskapsområdena. Flera svarar att deras ordinarie verksamhet berör människor från olika platser i samhället, utifrån deras livssituationer.

Polisen beskriver utförligt sina uppdrag och insatser kopplade till utanförskapsområdena. Polisen är också den myndighet som sticker ut vad gäller närvaro i utanförskapsområden. Övriga har ingen närvaro där, knappt ens Statens servicecenter. Servicekontor finns i två av 33 utanförskapsområden.

Arbetsförmedlingen lyfter sina insatser i utanförskapsområden inom ramen för myndighetssamverkan mot organiserad brottslighet och andra riktade insatser med bäring på dessa områden, ofta i samarbete med kommunerna, inom bland annat utbildning och arbetsgivarnära insatser. Verksamheten kopplat dock inte till någon myndighetsnärvaro i områdena.

Länsstyrelsen har inget specifikt uppdrag inom integration kopplat till områden med socioekonomiska utmaningar eller statlig närvaro och service i dessa områden. Däremot kan man utgå ifrån att de generella utmaningar som finns för gruppen nyanlända sannolikt förstärks för boende i ”utanförskapsområden”.

Länsstyrelsen vill också uppmärksamma att normen i samhället och utgångspunkten i diskussionen mot utanförskap är städer vilket gör att landsbygden till och med ligger ”utanför utanförskapet”. Minskad tillgång till service från statliga myndigheter är ett bekymmer, men till det kommer också minska tillgång till vårdinrättningar och arbetstillfällen. En specifik uppgift som Länsstyrelsen arbetar med är bevakningsuppdraget för grundläggande betaltjänster som syftar till att säkerställa att det finns grundläggande betaltjänster som motsvarar samhällets behov. Inom det uppdraget arbetar Länsstyrelsen konkret både i glesbygdskommuner och utsatta områden i Göteborg.

Statens servicecenters minskade närvaro

En av avsikterna bakom etablerandet av servicekontoren var att de bland annat skulle kompensera för de lokala kontor Arbetsförmedlingen avvecklat. Argumentet var även att stärka den statliga närvaron och samhällsservicen i områden med socioekonomiska utmaningar. Inom ramen för vårt integrationsuppdrag besvarade kommuner i länet 2022 en enkät där flera kommuner uppgav att de i spåren av nedläggningarna nu får göra mycket av det som egentligen är Arbetsförmedlingens ansvar. Vi ser en risk att det även kommer att gälla servicekontorens ansvarsområden. Sveriges kommuner och regioner (SKR) har varnat för att när Statens servicecenters kontor stänger behöver någon annan aktör, bland annat de kommunala biblioteken, göra statens uppgifter.

Inom ramen för Länsstyrelsens integrationsuppdrag besvarade kommuner i länet 2022 en enkät där flera kommuner uppgav att de i spåren av

nedläggningarna nu får göra mycket av det som egentligen är Arbetsförmedlingens ansvar. Vi ser en risk att det även kommer att gälla servicekontorens ansvarsområden. Sveriges kommuner och regioner (SKR) har varnat för att när Statens servicecenters kontor stänger behöver någon annan aktör, bland annat biblioteken, göra statens uppgifter" (Sveriges kommuner och regioner (SKR) *Statens lokala närvaro behöver utökas, inte läggas ner - Angående den aviserade avvecklingen av Statens servicecenters lokala kontor.* Skrivelse 20250615, dnr SKR2025/01961)

Även om statliga myndigheter har utvecklat sin digitala service, finnas det många människor som har behov av ett personligt möte för att få hjälp. Vi vet också att det personliga mötet är mycket viktigt för dem som är nya i Sverige och dem som står långt från arbetsmarknaden" (Statskontoret (2025) *Gör jobbet! En mer effektiv användning av Arbetsförmedlingens förvaltningsmedel.* 2025:2). Arbetsförmedlingen har också nyligen förändrat sina arbetssätt för att stärka det personliga mötet.

Vad är "närvaro" och tillgänglighet till service?

En studie som WSP utförde för Tillväxtverket visar på att tillgänglighet till service behöver ses utifrån perspektivet "relativ geografi". [32] Vad som **uppfattas** som nära eller långt bort, den mentala bilden av avstånden, kan skiljs sig från det faktiska geografiska avståndet. Avstånden kan också uppfattas olika i olika geografier och mellan olika grupper. Det är också relativt vad olika målgrupper upplever som en grundläggande eller acceptabel nivå av tillgång till service, exempelvis hur långt befolkningen i ett område är beredda att åka för att nå viktiga servicepunkter.

Vidare framhålls värdet av att beskriva tillgänglighet med ett bredare angreppssätt än antal servicepunkter inom ett visst område, som att att utgå från vilka **behov** befolkningen uppger att de har. Studien visar att en del platser som har många servicepunkter faktiskt upplevs ha sämre service än platser med färre servicepunkter. En anledning är att boende i glesare områden oftare accepterar ett mindre serviceutbud och längre restid. Även detta visar på att tillgänglighet är ett relativt begrepp, varför man behöver beakta både geografiska förutsättningar och målgruppernas uppfattningar och behov.

En ytterligare aspekt enligt studien är behovet av att beakta servicepunkter som ligger utanför den administrativ gränsen, men som ändå uppfattas ge

[32] VGR Analys 2023:59, Kraftsamling för gemensam samhällsservice i Dalsland, kraftsamling-for-gemensam-samhallsservice-i-dalsland-compressed.pdf, s. 24

tillgänglighet för invånare innanför gränsen. Man bör därför se till den **funktionella geografin** snarare än enbart den administrativa. Länsstyrelsen ser en sådan indelning som kan vara relevant är FA-regionerna (funktionell analysregion).[33] Exempelvis ingår Åmål och Bengtsfors i Karlstads funktionella region (FA25) som i övrigt täcker delar av Värmlands län.

Slutligen lyfter även studien att tillgång till samhällsservice behöver ses i skenet **avsaknad** av tillgång till samhällsservice. Utöver den faktiska avsaknaden av en funktion, bör frånvaro av statlig och annan offentlig service övrigt, tillsammans med en upplevd nedåtgående spiral att ”allt läggs ner”, en känsla av att bli lämnad och inte få del av grundläggande service. Häri ligger **relativitet** gentemot andra geografier som upplevs få mer samhällsservice trots liknande behov.

Vår slutsats är således att tillgången till service, såväl offentlig som kommersiell, behöver ses i ett sammanhang. Det handlar även om tillgång till sjukvård, utbildning, dagligvaruhandel, kollektivtrafik, transportinfrastruktur och så vidare. Den statliga närvaron är en viktig del, men den behöver ses i en helhet. Om flera servicegivare samtidigt gör förändringar, även om de var och en är små, så kan den samlade negativa effekten för en ort eller trakt bli betydande. Den hänsynen tas inte vid varje enskilt beslut, men effekterna kan förstärka varandra – ett slags negativ synergieffekt. Se även avsnittet om tillgången till betaltjänster nedan.

Vi bedömer därför att vi, för det fall vi får ett liknande uppdrag kommande år, behöver genomföra en enkät till kommunerna (snarare än myndigheterna). En sådan har potential att ge en bättre helhetsbild av invånarnas behov och livssituation som helhet, relaterat till offentlig service.

Vi skulle också behöva förfina studien med hur stora avstånden till service är med kollektivtrafik, för att få en bättre uppfattning av den reella tillgängligheten i olika områden.

Relationen till betaltjänster

Länsstyrelsen konstaterar att tillgången till statlig närvaro och servicekontoren i länets kommuner i hög grad sammanfaller med tillgången till grundläggande betaltjänster och delvis också bankernas närvaro i kommunerna. Om man ser till möjligheten att ta sig dit med kollektivtrafik inom 40 minuter, står flera kommuner i länet helt utan service i dessa avseenden. Detta är särskilt tydligt i länets nordöstra delar på gränsen till Örebro län, men också i några kommuner i Dalsland.

[33] FA-regioner - Tillväxtverket

De resultat som framkommit i rapporteringen av statlig närvaro styrks således av rapporteringen i Länsstyrelsens arbete med att bevaka tillgången och behovet av grundläggande betaltjänster. Det framgår av bevakningen av utvecklingen på betaltjänstmarknaden att det finns grupper i samhället som upplever utvecklingen mot mer digitala tjänster som exkluderande. Det är framför allt personer som är utrikesfödda, äldre personer, personer med funktionsvariationer samt föreningar och företag, främst på landsbygden.

Läget i länet för betaltjänster är särskilt sårbart i de kommuner som saknar bankkontor och möjlighet att använda grundläggande betaltjänster med kontanter, till exempel i norra Skaraborg, men också i norra Dalsland och de inre delarna av Bohuslän. I dessa delar av länet är andelen personer över 65 år högre än i länet i genomsnitt och i större städer. Vissa kommuner i dessa områden har också tagit emot många utrikesfödda.

Länsstyrelsen ser fortsatt Statens servicecenter som en möjliggörare för att myndigheters service och frågor ska kunna finnas kvar, när myndigheter avvecklas från platsen. Utvecklingen påverkar vissa medborgare negativt om tillgängligheten till vissa tjänster inte är kvar eller frågor inte kan besvaras på plats. Det är viktigt att erbjuda både digitala och analoga alternativ, till exempel möjlighet att betala för Skatteverkets ID-kort hos Statens servicecenter både med kontanter och andra betalsätt.

Den statliga närvaron ur ett integrationsperspektiv

Rapporten handlar i huvudsak om den statliga servicen och närvaron ur ett invånarperspektiv. Emellertid är det inom integrationsområdet relevant att även se på kommunernas syn på statens service och närvaro. Detta avsnitt bygger främst på:

- Kommunernas svar på 2025 års nationella ”Enkät om kommunernas mottagande av nyanlända, personer med tillfälligt skydd enligt massflyktsdirektivet och ensamkommande barn och unga”. Där ställs frågor om samverkan med Arbetsförmedlingen, Migrationsverket och Länsstyrelsen.
- Kunskap från vår regionala samverkan där huvudaktörerna är länets kommuner, Västra Götalandsregionen, Migrationsverket, Arbetsförmedlingen och Statens servicecenter.
- Information som framkommer i ansökningar om statsbidrag.

Service och samverkan vid mottagandet av nyanlända

Inom länets samverkan kring migration och integration så följer Länsstyrelsen – tillsammans med Migrationsverket, Arbetsförmedlingen, Statens servicecenter (SSC) och Västra Götalandsregionen – löpande upp den statliga servicen i länet. I 2025 års kommunenkät avseende

mottagandet av nyanlända[34] svarar majoriteten av kommunerna att de har en god samverkan med Migrationsverket (81 procent avseende nyanlända och 67 procent avseende flyktingar från Ukraina). Resultaten stämmer väl överens med det som framkommer inom Länsstyrelsens samverkan med kommuner och myndigheter.

Hösten 2025 svarade 39 procent av kommunerna att samverkan med Arbetsförmedlingen fungerade väl avseende nyanlända och 45 procent avseende flyktingar från Ukraina.[35] De flesta synpunkterna handlade om att Arbetsförmedlingen är svåra att nå, att handläggarna inte träffar individerna och har låg individuell kännedom. Enkäten gick dock ut innan Arbetsförmedlingen förändrade sitt arbetssätt med fler fysiska möten och ökad lokal närvaro, en förändring som kommunerna är positiva till. Samtidigt ser vi delregionala skillnader. Kommunerna i Fyrbodal och Sjuhärad är mer positiva till samverkan med Arbetsförmedlingen än kommuner i övriga länet. Kommunerna uppmärksammar också att när Arbetsförmedlingen ökar kraven och kontrollen, så går mycket ansvar över till kommunen vad gäller både försörjning och insatser. Kommunerna anser att de ofta får ta hela ansvarar för dem som är längst från arbetsmarknaden samt att det saknas rustande insatser från Arbetsförmedlingen för den gruppen.

En majoritet av kommunerna anser att de har en god samverkan med Länsstyrelsen (84 % avseende nyanlända och 63 % avseende flyktingar från Ukraina). Länsstyrelsen uppges ge ett gott stöd med kunskap, omvärldsbevakning och information. Den informationen har varit särskilt viktig de senaste åren i och med alla genomförda och föreslagna förändringar inom politikområdena migration och asyl samt integration.[36] Det finns inga frågor om samverkan med Statens Servicecenter i Länsstyrelsens kommunenkät, men de gör löpande kundundersökningar och får mycket positiv respons (drygt 93 % i nöjt kundindex). Att få träffa en människa upplevs som positivt.

Statlig närvaro kopplat till mottagandet av nyanlända och integration

Utmaningen med att det är långt till statlig service i vissa av länets kommuner framkommer tydligt inom länets samverkan kring migration och integration. Kommunerna uppger att det är svårt att samverka med Arbetsförmedlingen när det är långt till närmaste Af-kontor samt att de

[34] 2025 års nationella enkät om kommunernas mottagande av nyanlända, personer med tillfälligt skydd enligt massflyktsdirektivet och ensamkommande barn och unga.
[35] Ibid.
[36] Ibid.

lägger mycket jobb på att följa med nyanlända till Af-kontor och till SSC:s servicekontor.

Att Åmåls kommun har beviljats statsbidrag från Länsstyrelsen för att tillhandahålla praktiskt stöd att hantera vardagliga myndighetskontakter och samhällsfunktioner visar att behovet hos nyanlända att kunna informera sig om, och få guidning till viktiga samhällsfunktioner kvarstår.

Referenser

Skriftliga underlag

Länsstyrelsen i Örebro län (2021) *Kartläggning av besökskontor hos de servicegivande myndigheterna*
Länsstyrelsen i Örebro län (2023) *Kartläggning av besökskontor hos de servicegivande myndigheterna*
Länsstyrelsen i Örebro län (2024) *Kartläggning av besökskontor hos de servicegivande myndigheterna*
Länsstyrelsen i Örebro län (2026) *Kartläggning av besökskontor hos de servicegivande myndigheterna*

Prop. 20218/19:47 *Samlad struktur för tillhandahållande av lokal statlig service*

Västra Götalandsregionen, Analys 2023:59, *Kraftsamling för gemensam samhällsservice i Dalsland*

Statistiska källor

Statistiska centralbyrån, *Befolkningsstatistik*
Statistiska centralbyrån, *Företagsdatabasen* (FDB)
Statistiska centralbyrån, *Befolkningens arbetsmarknadsstatus* (BAS)

Internetkällor

Definitioner för färdiga tabellpaket. 2026.
Scb.se
https://www.scb.se/vara-tjanster/bestall-data-och-statistik/regionala-statistikprodukter/statistikpaket/definitioner-for-tabellpaket/#ampak
Hämtad 2026-03-20

Korrigering av Fördjupad analys av utanförskap 2024. 2026
Scb.se
https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/ovrigt/ovrigt/ovriga-publikationer-statistik/pong/publikationer/fordjupad-analys-om-utanforskap.-slutrapport-regeringsuppdrag-20242
Hämtad 2026-03-20

Lista över alla 179 områden på Utanförskapets karta. 2026
Regeringen.se
https://www.regeringen.se/regeringens-politik/arbete-mot-utanforskap/lista-179-omraden-pa-utanforskapets-karta/
Hämtad 2026-03-20

Besök servicekontor. 2026
Statenssc.se
https://www.statenssc.se/besok-servicekontor
Hämtad 2026-04-10

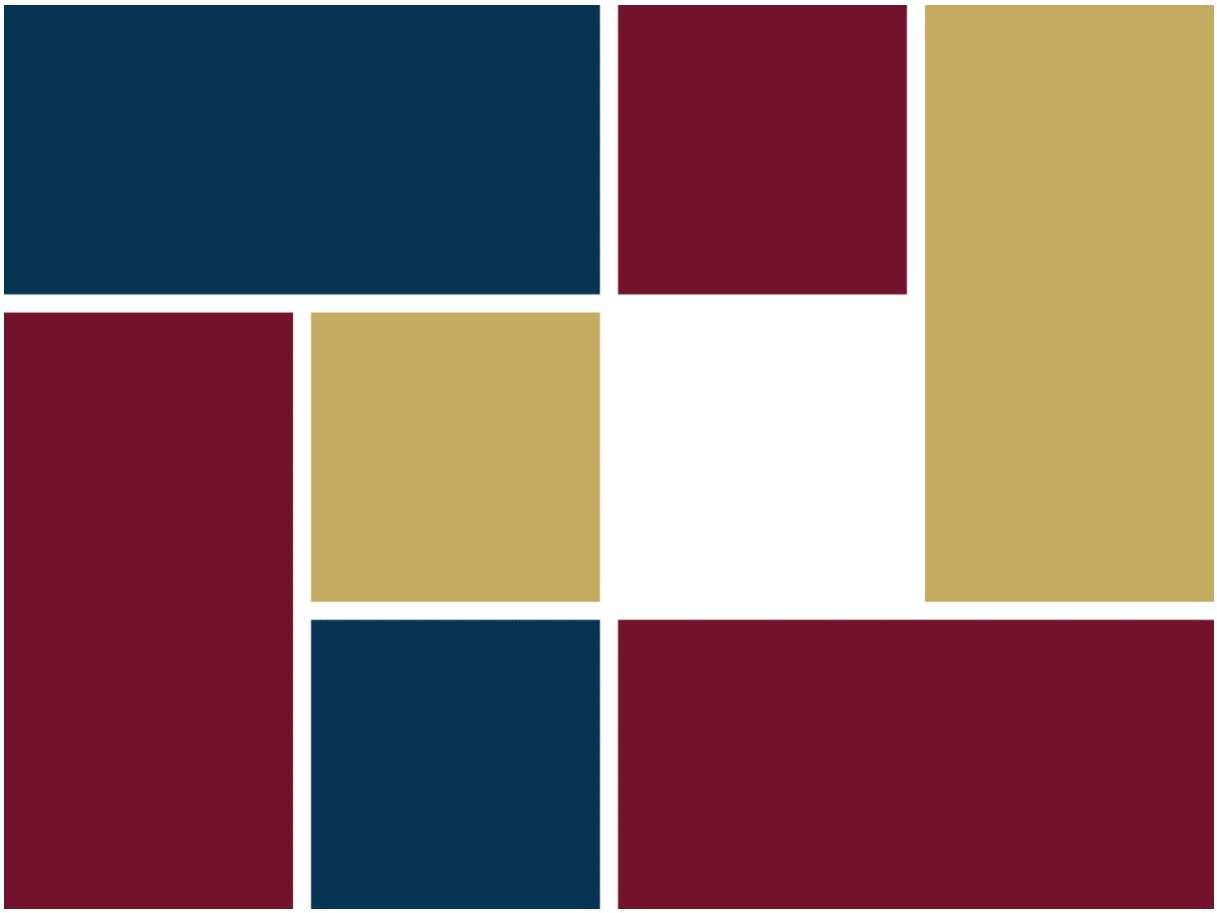
Bilagor

Bilaga 1: Statliga myndigheter, antal arbetsställen och antal kommuner med arbetsställen i länet 2025

Myndighet	Antal arbetsställen	Antal kommuner med arbetsställen
Arbetsförmedlingen	15	10
Arbetsmiljöverket	1	1
Centrala studiestödsnämnden	1	1
Ekobrottsmyndigheten	1	1
Etikprövningsmyndigheten	1	1
Exportkreditnämnden	1	1
Fortifikationsverket	5	5
Försvarets materielverk	2	2
Försvarsmakten	4	4
Försäkringskassan	8	7
Göteborgs universitet	101	6
Havs- och vattenmyndigheten	1	1
Högskolan i Borås	1	1
Högskolan i Skövde	1	1
Högskolan Väst	2	1
Inspektionen för socialförsäkringen	1	1
Inspektionen för vård och omsorg	1	1
Institutet för språk och folkminnen	1	1
Jämställdhetsmyndigheten	1	1
Kriminalvården	21	8
Kronofogdemyndigheten	4	4
Kustbevakningen	6	4
Lantmäteriet	8	8
Livsmedelsverket	9	7
Luftfartsverket	3	3
Länsstyrelsen I Västmanlands län	1	1
Länsstyrelsen i Västra Götalands län	9	8
Migrationsverket	4	3

Myndighet	Antal arbetsställen	Antal kommuner med arbetsställen
Myndigheten för kulturanalys	1	1
Polismyndigheten	58	30
Regeringskansliet	1	1
Riksarkivet	2	1
Rättsmedicinalverket	2	1
Sjöfartsverket	12	6
Skatteverket	5	5
Skogsstyrelsen	4	4
Specialpedagogiska skolmyndigheten	2	2
Statens fastighetsverk	2	2
Statens geotekniska institut	1	1
Statens institutionsstyrelse	10	8
Statens jordbruksverk	9	9
Statens museer för världskultur	2	1
Statens servicecenter	21	14
Statens skolinspektion	1	1
Statens skolverk	1	1
Statens väg- och transportforskningsinstitut	1	1
Statens historiska museer	1	1
Strålsäkerhetsmyndigheten	1	1
Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll	1	1
Svenska ESF-rådet	1	1
Svenska kraftnät	2	2
Sveriges Domstolar	11	6
Sveriges geologiska undersökning	1	1
Sveriges lantbruksuniversitet	4	3
Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	1	1
Tillväxtverket	1	1
Totalförsvarets plikt- och prövningsverk	1	1
Trafikverket	34	18
Transportstyrelsen	2	2

Myndighet	Antal arbetsställen	Antal kommuner med arbetsställen
Tullverket	4	3
Vetenskapsrådet	1	1
Åklagarmyndigheten	4	4
Totalt	**419**	**39**

Länsstyrelsen
Västra Götaland

www.lansstyrelsen.se